

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKENT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája, lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. * Felelős szerkesztő: KONCZ AKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1907 április hónap 16-án tartott rendkívüli közgyűlése.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hónap 16-ikán rendkívüli közgyűlést tartott *Weszprémy Zoltán* főispán elnöklésével az önálló vámterület érdekében.

Az indítvány, melynek alapján a főispán a rendkívüli közgyűlést összehívta: így hangzik,

„Debreczen sz. kir. város közönsége valahányszor az Ausztriával való gazdasági viszonyaink rendezése tárgyalás alá kerül, minden alkalommal Magyarország teljes gazdasági énlállósága mellett nyilatkozott.

Meggyőződésünk szerint a most folyamatban levő kiegyezési tárgyalások alatt a nemzeti kormány jogaink és érdekeink értelmében minden erejét kifejti ugyan, ezt az erőt azonban a közvélemény illetékes tényezőjének nyilatkozása csak fokozhatja.

Ez a meggyőződés vezeti törvényhatóságunkat, amidőn eddigi álláspontjához hiven az országgyűlés képviselőházához feliratot intéz, amelyben arra kéri a törvényhozást, hogy a vámszövetségnek legkésőbb 1917-ben való teljes és valóságos megszüntetése, valamint a most érvényben levő bankszabadalom lejártáig az önálló magyar jegybank fellállítása által valósítsa meg Magyarország függetlenségének anyagi feltételeit.

Debreczen, 1907 április hó 15-én.

Márton Imre, Tüdös Sándor dr., Komlóssy Arthur, Kertész Mihály, Juhász Ignác, Fejér Ferenc, Polgári József, Sinka Sándor, Polgári Bálint, Török Péter, ifj. Horváth János, Szentesi János és Varga Lajos dr.

Weszprémy Zoltán főispán 3 órakor megnyitván a közgyűlést, örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a törvényhatósági közgyűlés szorgalmazni kívánja az önálló vámterület mielőbb való kiépítésének ügyét és felkéri *Vecsey Imre* főjegyzőt, hogy olvassa fel a képviselőházhoz intézendő feliratot.

A felirat így hangzik:

„Mélyen tisztelt Képviselőház!

A földbirtok nem szaporodhat a népesség arányában, vagyis az ország a maga népességét csupán földmivelésből el nem tarthatja.

Minden állam köteles ezért gondoskodni polgárainak olyan védelméről, mely mellett egyéb foglalkozásból, nevezetesen iparból is megélhessen.

A magyar nemzet harmadfél századon át fegyverrel védte Nyugateurópát a török ellen és míg az általa így megoltalmazott népek virágzottak, művészetben, iparban előrehaladtak, addig a magyar nemzet vérezett, szegényedett, a békés fejlődésben hátra maradt.

Hátramaradottsága már indokoltabbá tette volna iparosaink védelmét. A helyett az 1867-ben alkotott törvény

az Ausztriával való vámközösségnek életbeléptetésével nemcsak megengedte a fejlettebb osztrák iparnak a mi fejletlen iparunkkal a szabad versenyt, tehát a mi iparosaink legyőzetését, hanem még azt is, hogy mindazon árucikkeket, melyeket a külföldről közvetlenül olcsóbban kaphattuk volna, osztrák vámmal arányitva kelljen vásárolnunk.

Hazánk közel 40 év óta Ausztriának gyarmatává sülyedt s ennek szomorú következményei, kivált a két inséges esztendő által fokozva, a nagy mérvű kivándorlásban és egyéb társadalmi bajokban ijesztően mutatkoznak.

Orvosságul ugyanazon szer, amelyet maga Ausztria is sikerrel használ, t. i. a védvám alkalmazása, önként és parancsolólag kínálkozik.

S mivel most az Ausztriával való gazdasági kiegyezés újra tárgyalás alatt van, Debreczen sz. kir. város törvényhatósága eddigi álláspontjához hiven arra kéri a törvényhozást, hogy az Ausztriával való vámközösségnek legkésőbb 1917-ben leendő teljes és valóságos megszüntetése s valamint a most érvényben levő bankszabadalom lejár, akkor az önálló, magyar jegybank felállítása által valósítsa meg Magyarország függetlenségének anyagi feltételeit.

A feliratot a közgyűlés elfogadta, mely után elnöklő főispán indítványára a hitelesítés is megtörtént.

*

Végezve ekképpen a rendkívüli közgyűléssel, igazán csudálkozunk, hogy alig 50 bizottsági tag jelent meg a rendkívüli közgyűlésen. Ugy látszik, hogy még a nagy eszmékért sem tudunk ma lelkesedni...

A Kossuth-szobor ügye.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a Debreczenben felállítandó Kossuth-szobor ügyében 1907. évi április hó 13-ik napján tartott értekezleten.

Jelen voltak: Kovács József polgármester elnöklete alatt a Kossuth-szobor végrehajtó bizottság részéről: Komlóssy Arthur, Bakonyi Samu dr. és Tóth Béla biz. tagok; a városi Tanács részéről pedig Vecsey Imre főjegyző, Magoss György dr. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Oláh Károly tanácsnok és Tóby Elek dr. biz. jegyző.

1. Elnöklő polgármester üdvözlővén a megjelent értekezlet tagokat

az ülést megnyitja s az értekezlet jegyzőjéül Tóby Elek dr. jegyzőt rendeli ki.

2. Elnöklő polgármester előterjeszti, hogy a mai értekezletet Komlóssy Arthur biz. tagnak, mint a debreceni Kossuth-szobor bizottság végrehajtó elnöke 803—1907. sz. alatt beiktatott bead-

ványa, illetőleg a városi Tanács ugyanannyi számu határozata folytán azon célból hivta össze, hogy a 14 évvel ezelőtt megalakított nagy szoborbizottság élő tagjainak névsora megállapittassék, ezen nagy szoborbizottságból, valamint a városi Tanács tagjaiból, lehetőleg egyenlő számban egy állandó Kossuth-szobor bizottság alakittassék s a társadalmilag gyűjtött 32,000 koronát tevő Kossuth-szobor alap további mikénti kezelése elhatározottassék, illetőleg odavonatkozólag javaslat tétessék.

Felhívja ennél fogva biz. jegyzőt, hogy olvassa fel Komlóssy Arthur biz. tag fentebb jelzett beadványát.

Ezen beadványban a 3 tagból álló végrehajtó bizottságnak 3 tanács taggal való kiegészítése s ezen egy kiegészített bizottságnak a fenti irányban való közös tanácskozásra összehívása kéretik.

Ezt követőleg felolvastatott a városi Tanács 803—1907. sz. határozata, mely szerint a végrehajtó bizottságba a városi Tanácsból Kovács József polgármester, Oláh Károly v. tanácsnok s dr. Magoss György t. főügyész urak küldettek ki.

Bejelentetett végül, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés 199—1907. bkgy. sz. határozatával a Debreczenben felállítandó Kossuth-szoborra megszavazott 100,000 korona összegből ez ideig is esedékessé vált részösszeget kamatokkal együtt 42,447 kor. 73 fillérre nőttek s ezen összeg a 9401. sz. tak. könyvön a debreceni alföldi takarékpénztárnál van elhelyezve; a év költségveteli összeg 10,000 korona, ezen összegben benn nem foglaltatik.

Az értekezlet hosszas eszmecsere után a következő határozatot hozta:

Felkéretik Komlóssy Arthur, mint a végrehajtó bizottság elnöke, hogy a Kossuth-szobor társadalmi nagy bizottságot, mielőbb, lehetőleg e hóban összehívni sziveskedjék.

Ezen nagybizottság előtt a végrehajtó bizottság eddigi működéséről számoljon el s a nagybizottságtól az eddig befolyt s kezelt adományokból származó vagyonszerkezést, illetőleg a felmentvényt szerezzé be; továbbá tegyen javaslatot a nagybizottságnak a társadalmilag gyűjtött 32,000 korona további mikénti kezelésére, hogy t. i. ezen összeg tovább is a végrehajtó bizottság pénztárnoka által külön kezeltesse, avagy mint Kossuth-szobor alap kezelése alá adassék; s azáltal továbbra is külön takarékpénztári könyvön kezeltesse-e?

Végül tegyen javaslatot a végrehajtó bizottság a nagybizottságnak egy állandó Kossuth-szobor bizottság megalakítása iránt.

Ezen állandó bizottságba a nagybizottság tagjaiból 12—15 tag volna kijelölendő s a városi Tanács ugyanannyi számu tagjaival volna kiegészítendő.

Ezen állandó bizottság feladata volna, hogy a Debreczenben felállítandó Kossuth-szobor mielőbb való létesítésére a szükséges intézkedéseket megtegye.

Ennél fogva az értekezlet felkéri Komlóssy Arthurt, mint a végrehajtó bizottság elnökét, hogy a f. hónapban összehívandó nagybizottság ülésének jegyzőkönyvét az állandó bizottság kiegészítése, illetőleg további intézkedések megtétele céljából a városi tanácshoz átteni sziveskedjék.

Miről a városi Tanács hivatkozással a 803—907. számra s Komlóssy Arthur biz. tag jkvben értesítendő.

Kmf.

Kovács József,
polgármester.

Dr. Magoss György,
t. főügyész.

Komlóssy Arthur,
végrehajtó biz. elnök.

Jegyezte:

Dr. Tóby Elek,
biz. jegyző.

Debrecen sz. kir. város szabályrendelete

a város nyilvános jellegű muzeumának szervezéséről és igazgatásáról.

Általános rész.

1. §.

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága az 1886. évi XXI. t.-c. I. fejezete 2. §-ában gyökerező jogánál fogva nyilvános jellegű muzeumot tart fenn, amelynek alapját Löfkovits Arthur debreceni ékszerész s képviselő-testületi tag által Debrecen város közönségének ajándékozott s 1892. év december 12 én tartott közgyűlés 328—46,339. számú határozatával elfogadott régiség, pénz-, érem- s természetrajzi gyűjtemény alkotja.

2. §.

A muzeum címe: „Debrecen sz. kir. város muzeuma“; pecsétje: a város címere „Debrecen sz. kir. város muzeuma 1902“ körirattal.

3. §.

A muzeum célja:

A) Hogy a tudományosságot és közművelődést terjessze, főként hogy a jóízűt fejlessze; e végből

a) a már meglévő városi könyvtárt a városi könyvnyomtató intézet termékeiből 1858 óta rendszeresen gyarapított gyűjteményt a muzeumhoz kapcsolja s a muzeumnak emez alkotó részét akként fejleszti, hogy abban mindazon irodalmi művek feltalálthassanak, amelyek Debrecen multjának, területi viszonyainak és műveltségi állapotának megismerésére szolgálhatnak. E könyvtár anyagához tartoznak a muzeum kezeléséhez szükséges szak- és segédkönyvek, tudományos folyóiratok. — (Beigtatható volna az is, hogy a város a könyvtár mellett ugyan nem óhajt oklevéltárat is felállítani, mert a levéltár ezentul is külön kezelteti; mindazonáltal nem kifogásolja, hogy a város, vagy közelebbi környéke, akár az ország történetére vonatkozó kéziratokat, okleveleket a muzeum alkalomadtán megszerezze.)

b) Szépművészeti és iparművészeti gyűjteményt létesít. Amaz egyfelől a három nagy művészet (építészet, szobrászat, festészet) általános történeti fejlődését, akár eredeti, akár másolt, de mindig jelesebb és jellemző példákban, vagy képekben mutatja be, másfelől különösen Debrecennek e három nagy művészetre vonatkozó alkotásait gyűjti egybe. Emaz pedig a kisművészeteknek ugyancsak általános történeti fejlődését, akár eredeti, akár másolt, de mindig jellemző példákban, vagy képekben tünteti elő; de különösebb gondot fordít a Debreczenben készült iparművészeti tárgyak összegyűjtésére is.

B) Hogy a honismeretet szolgálja s e célból

c) érem- és régiségtárát tovább gyarapítja, első sorban Debrecen város, második sorban a várossal szorosabb kulturális, közigazgatási és gazdasági kapcsolatban élő közlelbi vidék, tehát főként Hajdu vármegye multjára vonatkozó, de sem a szépművészeti, sem az iparművészeti gyűjteménybe nem tartozó emlékek felkutatása, összegyűjtése, romlástól megóvása s azoknak rendszeres gyűjtemény csoportokba állítása által.

d) Néprajzi gyűjteményt szervez s abban Debrecenen kívül, a muzeumok és könyvtárak országos Főfelügyelősége által kijelölt szomszédos vármegyék területéről felkutatja, egybegyűjti, a romlástól megóvja, rendszeres gyűjtemény csoportokba állítja a lakosság ősfoglalkozásaira, földművelésére, háziiparára, művészi, tudományos és irodalmi ösztöneinek megnyilvánulásaira, lakásaira, ruházatára, táplálkozására, nemkülömben a születés, a gyermekkor, a házasság, a halál, a mindennapi élet és az ünneplésre vonatkozó néprajzi tárgyakat s az ezekhez fűződő szokásokat és babonákat. — Ugyanezeknek rendeltetésük, elnevezéseik, használatuk módja és földrajzi elterjedésük tekintetében hiteles felvilágosításokat ad.

4. §.

A 3. §-ból kifolyólag a muzeumnak négy osztálya van, u. m.: a) a könyvtár (és okirattár); b) a szépművészeti és iparművészeti gyűjtemény; c) érem- és régiségtár; d) néprajzi osztály.

5. §.

A város a muzeum gyűjteményeit ideiglenesen az 1905. évi 59—1647. bkgy. sz. határozat alapján a kereskedelmi és iparkamarától 72,000 koronán megvásárolt Hatvan-utcai 23. sz. házban helyezi el. Állandó otthonul pedig részint saját erőforrásaiból, részint állami segélyből lehetőleg rövid időn belül alkalmas közművelődési házat fog emelni a muzeum és hasonló kulturintézmények számára.

6. §.

A muzeum megalapítására és fentartására következő anyagi eszközök szolgálnak: a) a város költségvetésében e célokra évenként megszavazott összeg; b) a muzeum céljaira tett alapítványok. Ez idő szerint Löfkovits Arthur debreceni lakos, ékszerész, törvényhatósági bizottsági tag, már említett pénz-, érem-, régiség- s természetrajzi gyűjteménye s ezen — kor. értékű ajándékozással egyidejűleg (lásd 1902 dec. 12. 328 — 16,339 bkgy. sz. határozata) a muzeum további gyarapítása végett általa felajánlott s tíz éven keresztül egyenlő részletekben fizetendő, összesen 5000 (ötezer) korona adomány. Jövőre nézve is a muzeum tiszteletbeli alapítóinak tekintetnek, erről okmányt kapnak azok, akik a muzeum céljainak előmozdítására készpénzben, vagy értékpapirokban legalább 500 (ötszáz) kor. alapítványt tesznek, vagy akik hasonló értékű muzeumi tárgyat, vagy gyűjteményt ajándékoznak s végül azok, akár személyek, akár testületek, akik legalább 1000 korona értékű letétet helyeznek el a muzeumban (régiségtárban, néprajzi, művészeti és iparművészeti gyűjteményben); c) adományok; d) az esetleges kiadványok jövedelmei; e) a gyűjtemények fölös példányainak és a másolatoknak értékesítéséből származó jövedelmek; f) államsegély.

7. §.

A muzeum épülete (ugy az ideiglenes, mint az állandó kulturpalota) egész felszerelése, valamint gyűjteményeinek anyaga Debrecen város közönsége tulajdona lévén, ezek a városi törzsvagyonhoz tartoznak s mint ilyenek sem egészben, sem részletekben el nem idegeníthetők.* Kivételt alkotnak e tekintetben az egyes gyűjtemény tárgyak kettős vagy többes példányai, amelyek a muzeumi igazgató előterjesztésére, a muzeumi bizottság határozata után, azonban a törvényhatósági bizottság jóváhagyásával eladhatók,

* Lásd 1886. évi XXII. t.-c. 146. és 147. §-ai s Debrecen város szerv. szabályzata. II. 7. §.

vagy csere értékű felhasználhatók. Az államtól, testületektől vagy magántulajdonosoktól ideiglenes, vagy örökös letéteményül elfogadott tárgyak, vagy gyűjtemények tulajdonjoga, amennyiben a letéteményezés alkalmával más intézkedés nem történt, a letéteményezőket illeti meg.

8. §.

A muzeum a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak legfőbb felügyelete alatt áll, amelyet az a törvényhatósági, községi, felekezeti, egyesületi muzeumok és könyvtárak országos felügyeletére, szervezésére és gyarapítására vonatkozó és Ő cs. és ap. kir. Felségétől legkegyelmesebben jóváhagyott szabályzat értelmében a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége utján gyakorol.

9. §.

A város muzeuma az 1886. évi XXI. t.-c. 74. §-a és az 1886. évi XXII. t.-c. 146. és 147. §-ainak megfelelőleg a törvényhatóság kezelése, felügyelete és ellenőrzése alatt áll, mely ezeket a jogokat és köteleességeket a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, illetve a városi tanács és polgármester utján, a muzeumi bizottság s választott muzeumi szaktisztviselők által teljesíti. (Lásd a 10. és 13. §§-at.)

10. §.

A muzeumi bizottság legalább is 16 választott tagból áll, akiket a közgyűlés 3 évenként 6 évre választ, mindenkor december havi közgyűlésében; a képviselőtestület és a nagyközönség köréből, olyan egyénekből, akik a muzeum fejlődését szívükön viselik. Az első három év lejártá után a tagok fele sorshuzás utján kilép, de az ekként kilépett tagok újból választhatók.

E bizottságnak hivatalból tagjai: a közművelődésügyi tanácsnok, aki egyszersmind elnöke is a bizottságnak, a t. főügyész, a főszámvevő, vagy ezeknek helyettese, a közlevéltáros, a muzeum igazgatója és a muzeumi gyűjteménytárak önálló vezetői (a muzeumi ór). Előadója a muzeum igazgatója; jegyzője a gyűjteménytárak vezetőinek egyike (a muzeum óre).

Az évközben megürült bizottsági tagsági helyeket az év végével tölti be a közgyűlés s az így megválasztottak megbízatása akkor jár le, mikor lejárt volna azé a tagé, akinek helyébe lépett az újonnan megválasztott tag.

11. §.

A muzeumi bizottság feladatai a következők:

1. Lehetőleg széles körre terjedő társadalmi tevékenységet folytat a végből, hogy egyrészt a muzeum vagyont, anyagát gyarapítsa; másrészt a közönség érdeklődését a muzeum törekvései iránt, minél szélesebb rétegekben felkeltse és ébren tartsa.

Munkásságát hasonló célu országos és helyi intézmények működésével kapcsolatba hozva, ezekkel az érintkezést fentartja.

A muzeumi táraktól képviselt tudománysszakokba vágó munkákat ad ki, vagy azoknak kiadását előmozdítja; működéséről, ha lehet évkönyvekben számol be; de a városi közgyűlésnek vagy külön, vagy pedig a polgármesteri évi jelentés keretében, valamint a Muzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelőségének és a Vallás- és közoktatásügyi Minisztériumnak a felől minden évben beszámolni köteles.

Mint a város hatóságának muzeumi ügyekben szakközege, a muzeumnak ugy anyagi, mint szellemi szükségleteire vonatkozó ügyekben a véleményezés és indítványozás jogát gyakorolja

2. Ügyviteli szabályait megállapítja s azokat a törvényhatósági bizottság közgyűlésének bemutatja.

3. A polgármester utján az ügykörébe eső feladatok keretén belől igénybe veheti a város tisztviselőinek, irodai és szolgaszemélyzetének segítségét.

4. A muzeum tisztviselőinek működésére felügyel s azt ellenőrzi.

5. Hanyag vagy vétkes tisztviselők ellen a fegyelmi eljárás elrendelése s az illetőknek hivataluktól való felfüg-

gesztése végett a polgármesternek sürgős előterjesztést tesz.

6. Új hivatalnoki vagy szolgálai állások szervezése vagy kiegészítő személyzet alkalmazása iránt a városi tanácshoz előterjesztést tesz.

7. A gyűjteménytárak leltárára felügyel. E szabályzat jogerőre emelkedésétől számított 1 év alatt elkészíti a muzeum gyűjteményeinek új és teljes leltárát a Muzeumok és Könyvtárak Főfelügyelőségétől megküldendő minta szerint; az eként elkészült leltár hiteles másolatát eljuttatja a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségéhez. Azon-
tul pedig minden évben a gyűjtemények szaporodásáról szóló jelentéseit ugyanoda felterjeszti.

8. A muzeum gyűjteménytárainak és felszereléseinek a helyiségek állapotának és az egész hivatalos ügykezelés menetének megvizsgálására évenként legalább egyszer bizottságot küld ki, amely eljárásának eredményéről a muzeumi bizottságnak írásbeli jelentést tesz.

9. Az igazgatónak a gyűjtemények állapotára, munkásságára és gyarapodására vonatkozó évi jelentését, az államsegély felhasználásáról szóló külön jelentését tárgyalja s az évi jelentéseket a törvényhatósági bizottsághoz, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz és a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségéhez a saját évi jelentése kapcsán külön-külön példányban betérjeszti.

10. A gyűjteménytáraknak a muzeumi igazgatótól elkészített ügyviteli szabályait és házirendjeit jóváhagyja.

11. A muzeumigazgató évi munkaprogramját tárgyalja s azt a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségével szakai szempontból való felülbírálat végett közli. Ha a Főfelügyelőségnek nincsen észrevétele a munkaprogramra nézve úgy ez minden további tárgyalás nélkül végrehajtható, de ha megjegyzésekkel vagy kifogásokkal érkezik vissza, a muzeumi bizottság által végleges megállapítás végett még egyszer tárgyalandó.

12. A muzeum költségvetésének tervezetét, az államsegélyt kérő folyamodványt, a záró számadásokat és a vagyoni leltárt megszerkeszti s ezeket évenként a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez olyan időben terjeszti be, hogy ezek a többi városi számadásokkal, illetőleg költségvetésekkel, amelyeknek a muzeumi költségvetések és számadások szerves függelékét alkotják, egyidejűleg tárgyalhatók legyenek.

13. A költségeloirányzatban megállapított muzeumi javadalom megfelelő felhasználása tekintetében:

a) a muzeum nagyobb költséggel járó belső felszerelésére vonatkozó munkákra nézve a városi tanácsnak előterjesztéseket tesz*. A kisebb rendű felszerelési munkákat a bizottság maga is elrendelheti, illetőleg annak megrendelésével a muzeum igazgatóját megbízhatja. A muzeumi épület külső fentartására a mérnöki hivatal ügyel fel. (L. szerv. szab. XIV. rész II. fejezet. 155 §. III)

b) úgy a kisebbrendű felszerelési munkák és eszközök költségeire, mint a gyűjtemények gyarapítására költségvetésileg előirányzott összegből és az engedélyezett állami segélyből időnként (évnegyedenként) előlegeket kér a városi tanácstól a muzeum igazgatója kezéhez. Ezen előlegekből eszközölt fizetésekről szóló okmányolt elszámolásokat elsőfokon felülvizsgálja s azokat további eljárás végett a tanácsnak kellő időben bemutatja**.

c) A költségvetés és zárószámadások tekintetében a törvényhatósági bizottsággal szemben elsősorban viseli a felelősséget s ennek folytán a muzeumigazgató rendelkezésére bocsátott összeg felhasználása tekintetében közvetlenül a muzeumi bizottságnak tartozik felelősséggel***.

*Célszerű volna számszerűleg is meghatározni, milyen összeg felel meg a nagyobb rendű felszerelés minimumának.

**Ez elszámolásoknak első sorban a muzeumi bizottság által való felülvizsgálatát a Főfelügyelőségtől kapott mintához ragaszkodva illesztém be e javaslatba. Azonban ez eljárást a város szerv. szabályzatának intézkedései feleslegessé teszik.

***A c) szakasz az előző b) szakasz ama rendelkezéséből következik, amely az okmányolt számadások első felülvizsgálatát a bizottság kötelességei közzé sorozza. De nincs szükség e szakaszra, ha az igazgató számadásait egyenesen a tanácshoz terjeszti be. Megjegyzendő, hogy a Fő felügyelőség szabályzatminta még a muzeumi vállalkozók és szállítókkal kötendő szerződések csinálását a bizottság ügykörébe sorozza. Ettől én eltértem.

d) A gyűjteménytárak számára eszközöndő olyan vásárlások tekintetében, amelyek a gyűjteménytárak gyarapítására az évi költségvetésben megállapított összegből és az évi államsegélyből nem eszközölhetők, az igazgató előterjesztése alapján a tanács útján a közgyűlésnek előterjesztést tesz.

e) A muzeumigazgató előterjesztése alapján az alapítvány értékkel bíró ajándékoknak átvételét nyugtázza, azokért köszönetet mond, a pénzbeli adományokat, valamint a letéteményeket is megköszöni, pénzbeli adományokat is közvetlenül elfogadhat és nyugtáz; de azokat a városi pénztárba nyomban beszolgáltatja a tanács vagy polgármester útján. Az alapítvány értékű adományokról, ajándékokról és letétekről az alapítók részére okmányt állít ki. (L. 5. § b.)

f) A gyűjteménytárak részére eszközöndő csereügyletek tekintetében a muzeumi igazgató előterjesztéseit tárgyalja; ezekben határoz, de erre vonatkozó határozatai a törvényhatósági bizottság közgyűlésének jóváhagyása nélkül végre nem hajtható.

12. §.

A muzeumi bizottság feladatainak megvalósítása céljából évenként legalább négyszer u. m. január, március, szeptember és december hónapokban rendes ülést tart, amelyet a bizottság elnöke hív egybe. Rendkívüli ülést az elnök bármikor összehívhat, de a muzeumi igazgató előterjesztésére, vagy öt bizottsági tag írásban beadott kívánságára egy hét leforgása alatt köteles rendkívüli ülést összehívni. Határozathozatalhoz legalább öt bizottsági tag jelenléte szükséges. Az ülésekről rendes jegyzőkönyvet kell vezetni, melyeknek hiteles másolatát a városi tanácshoz be kell terjeszteni*.

13. §.

A muzeumi bizottság működésére a 9. §-ban megállapított felügyeletet és ellenőrzést a törvényhatósági bizottság részint közvetlenül közgyűlésein, részint közvetve a tanács által a következő módon gyakorolja: a) megválasztja muzeumi bizottság tagjait, illetve betölti az évközben megüresedett helyeket; b) tárgyalja és jóváhagyja a muzeumi bizottság ügyviteli szabályait (L. 11. §. 2.); c) tárgyalja a muzeumi bizottságnak a muzeum anyagi vagy szellemi szükségleteire vonatkozó évközi előterjesztéseit és évi jelentéseit; d) tárgyalja a muzeumi tisztviselők felelősségi ügyeit; e) új tisztviselői, szolgálai vagy kiegészítő állásokat szervez; f) megállapítja a bizottság által betérjesztett évi költségvetést, megvizsgálja annak zárószámadásait s ezekre nézve a felmentvényt megadja (L. 11. §. 12.); h) a gyűjteménytárak részére eszközöndő csereügyletek a 10. §. d) pontja szerint felmerülő esetek tekintetében végérvényesen határoz.

A városi tanács hatáskörébe tartozik:

i) a muzeumi igazgató, a muzeumi őr és szolgálavásztása; k) a muzeum fentartására és gyarapítására költségvetésileg megállapított összegnek a muzeumi bizottság előterjesztése után a muzeumi igazgató számadása alá való előlegezése, valamint az ugyanezen címen felmerült költségek kiutalása; l) általában mindazon jogok és kötelességek, amelyek e szervezeti szabályzatban külön meg nem jelöltek; de a törvények és törvényhatósági szervezeti szabályzat által a tanács hatáskörébe utaltatnak

14. §.

A muzeum szakszerű igazgatását, kezelését és gyarapítását a muzeum választott tisztviselői s azoknak alárendelt szolgálai személyzet végzik. A muzeum tisztviselői ez idő szerint egyelőre a következők:

- egy igazgató,
- egy állandó muzeumőr,
- a körülményekhez képest egy vagy több tiszteletbeli muzeumőr.

*A Főfelügyelőség eddig megkívánta, hogy a muzeumi bizottság üléseinek könyvei másodpéldányban hozzá is közvetlenül felterjesztessenek. A megkapott mintákban erről a kötelességről nem lévén szó, azt én is mellőztem.

A muzeum szolgaszemélyzete:

- a) egy állandó szolga,
- b) a szükségnek megfelelő számú teremőr.

15. §.

A muzeumi őr és szolga a város alkalmazottjai, akik ezen minőségüknél fogva nyugdíj jogosultsággal bírnak s így a város nyugdíjintézetének tagjai.

16. §.

A muzeum igazgatóját, őret és tiszteletbeli őreit valamint a szolgát a városi tanács választja. Még pedig az igazgatót és a tiszteletbeli őroket, a helybeli tanintézetek tanárai vagy más foglalkozású de a muzeumi kezeléssel járó teendők ellátására alkalmas szakférjak közül a muzeumi bizottság által tett javaslat vagy jelölés meghallgatása mellett; addig az ideig, amíg a teendők ellátására is rendszeressé tett állásokat vagy állást szervezhet a város közönsége. Az állandó muzeumi őr és szolga életfogytiglan választatnak.

A rendszeresített muzeumi állás betöltése ezentul nyilvános pályázat útján történik, melyet a városi tanács ez állás üresedésbe jötte után négy héten belül kihirdetni köteles. Muzeumi őrre csak az választható meg, aki ugyan olyan minősítést tud felmutatni, amilyent az állam követel az általa fentartott muzeumok és könyvtárak megfelelő állásban levő tisztviselőitől. Ettől a minősítéstől a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége beleegyezésével a városi tanács fontos okok alapján eltekinthet. A teremőrök számát és díjazását a muzeumi bizottság határozza meg, de tartozik azt jóváhagyás végett a tanácsnak bejelenteni. A teremőrök felvétele, elbocsátása a muzeumi igazgató joga.

17. §.

A muzeum tisztviselői és szolgálója, a város alkalmazottai lévén, szolgálatbalépésük előtt tartoznak hivatalos esküt tenni, még pedig az igazgató, a muzeumi őrök és tiszteletbeli őrök, a tanács vagy polgármester, a szolga a muzeumi igazgató kezeibe, aki az eskü letételéről a polgármesternek hivatalos jelentést adni köteles.

18. §.

Ez a hivatali eskü a muzeumi tisztviselőkre és szolgálóra nézve az anyagi és erkölcsi felelőségnek azt a mértékét állapítja meg, amelyet hazai törvényeink a választott vagy kinevezett és hivatali esküt tett tisztviselőkre és szolgálókra nézve megállapítanak.

19. §.

Muzeumi tisztviselő és szolga ellen fegyelmi eljárásnak az 1886. évi XXIII. t.-c. 1. §-ában felsorolt esetekben van helye. A fegyelmi eljárás mikéntje tekintetében ugyan azon t.-c. határozmányai irányadók.

Olyan tisztviselő, aki ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendeltetett, hivatalát a muzeumi bizottságnak azonnal átadni köteles. Ugyanakkor köteles leltár szerint átadni mindazon gyűjteménytárgyakat és pénzt, amelyek közvetlen kezelésére voltak bízva. Az ilyen tisztviselő a fegyelmi eljárás befejeztéig hivatalában meg nem jelenhet, annál kevésbé intézkedhetik. Felmentő ítélet esetén hivatalát, a kezelésére bízandó tárgyakat és pénzt leltár mellett újból átvenni tartozik. Az ilyen tisztviselő ellen, tehát a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálat elrendelésével egyidejűleg a felfüggesztést is ki kell mondani. Ez a felfüggesztés azonban a fizetésre nem vonatkozik, azaz fizetésének törvényszerű csökkentése, csak a fegyelmi vizsgálat tényleges elrendelése után következik be.

Az ilyen tisztviselő helyettesítéséről az igazgató meghallgatása mellett a muzeumi bizottság előterjesztésére a polgármester intézkedik.

Ha a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot az igazgató ellen kell elrendelni, úgy a helyettesítés tekintetében az igazgató helyettesét hallgatja meg a muzeumi bizottság.

20. §.

A muzeumi igazgató feladatai a következők:

1. A muzeumot vezeti és kifelé képviseli.
2. A muzeum házirendjét elkészíti és ügyviteli szabályait s azokat jóváhagyás végett a muzeumi bizottságnak bemutatja. Óködik a házirend pontos megtartása felett.
3. A muzeum folyó ügyeit, az időközben beérkezett iratokat elintézi.

4. A muzeumi tisztviselők és szolga működését ellenőrzi s azokkal szemben mulasztás vagy gondatlanság eseteiben a megintés és dorgálás büntetéseit fegyelmi eljárás nélkül gyakorolja, teljesen belátására bízván, hogy a büntetések felől a muzeumi bizottságnak jelentést tesz-e, vagy nem? Vétkes gondatlanság eseteiben a muzeumi bizottságnak azonnal jelentést tenni köteles, amely a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat tárgyában az előterjesztés jogát gyakorolja.

5. Őrzi a muzeum irattárát és pecsétjét.

6. Kezeli a muzeum szakbeli szükségleteire költségvetéssel előirányzott összegből és a gyűjtemények gyarapítására kapott évi államsegélyből a tanács által időnként utalványozott előlegeket s ezekből közvetlenül fizeti az évközben teljesített ásatások költségeit, a gyűjtemények számára megvásárolt tárgyak, a muzeum kezelésénél felhasznált irodai szerek s egyéb eszközök vételárát. Az ezen összeg magasságát meghaladó nagyobb vásárlások, valamint a csereügyletek eszközölhetése végett a muzeumi bizottságnak előterjesztést tesz.

7. A muzeum gyűjteménytárai számára érkezett ajándékok elfogadása vagy visszautasítása felett végérvényesen határoz és az ajándékokat a muzeum nevében megköszöni.

8. A muzeum részére érkezett pénzdományokat, vagy letéteket elfogadja vagy visszautasítja, de úgy az elfogadás, mint a visszautasítás tényéről a muzeumi bizottságnak jelentést tenni köteles. A hozzá érkezett pénzbeli adományok, vagy letétek elfogadását ideiglenesen nyugtázza, vagy elismeri ugyan, de a végleges nyugtázás, illetőleg a végleges elismervény kiadásának joga a muzeumi bizottságot illeti meg s ugyanez mond köszönetet úgy a pénzbeli adományok és alapítványokért, mint a letétekért. Az átvett pénzbeli adományok összegét 8 napon belül a városi pénztárba beszállítani köteles.

9. Amennyiben egyik vagy másik osztályban az osztályi teendőket is végezné a 21. §. is kötelező.

10. Gondoskodik a muzeum helyiségeinek és az egyes gyűjteménytárak berendezésének és felszerelésének folytonos jókarban és tisztántartásáról s illetőleg a berendezések és felszereléseknek a szükség mértékéhez képest leendő bővítéséről vagy szaporításáról. Ezekre vonatkozólag a tisztántartás tekintetében önállólag intézkedik; minden oly ügyben azonban, amely pénzbeli kiadással jár, eltekintve a kevesebb költséget igénylő felszerelésű eszközök és szerek beszerzésétől, a muzeumi bizottságnak tesz intézkedést végett előterjesztést (11. §. 13. a.).

11. A muzeumi hivatali személyzet munkásságáról félévenként a városi számonkérőszéknek jelentést tesz. Év végén pedig a Főfelügyelőség által kívánt formában elkészíti a gyűjtemények állapotáról, gyarapodásáról és a muzeumi tisztviselők munkásságáról szóló évi jelentést s azt a muzeumi bizottságnak beterjeszti.

12. Gondoskodik a muzeum gyarapítása végett kidolgozott és jóváhagyott munkaprogram végrehajtásáról, tehát a régészeti ásatásokról, a néprajzi tárgyaknak a muzeum számára kijelölt területen való tervszerű gyűjtéséről. E tekintetben is rendelkezik a muzeum állandó őrével és tiszteletbeli őrivel.

13. Minden év szeptember havában elkészíti a muzeumnak a következő évre szóló munka programját és azt tárgyalás és további eljárás végett a muzeumi bizottsághoz beterjeszti (11. §. 11. pont).

14. Elkészíti a muzeumnak következő évi költségvetésére vonatkozó költségvetés tervezetét, valamint a zárószámadást, olyan időben, hogy azok a város házipénztár-

nak költségelirányzatával és zárószámadásával egyszerre kerülhessenek közgyűlési tárgyalásra. A zárószámadásban elszámol:

a) A gyűjtemények gyarapítására költségvetésileg előirányzott összegek és

b) az államsegély felhasználásáról; és pedig az előbbi egy, az utóbbit három példányban készíti el.

15. Ugy a muzeum berendezéséről és felszereléséről, mint az egyes gyűjteménytárak anyagáról tüzetes leltárt készített. Ez a leltár három példányban készített, amelyek közül az egyiket a muzeum őrzi, a másik kettőt további eljárás végett a muzeum bizottságának beterjeszti.

16. A muzeumi bizottság ülésein előadói tisztelet teljesít. A bizottságot a muzeum életének minden fontosabb mozzanatáról tájékoztatja. A muzeum ügyében az ő meghallgatása nélkül határozatot hozni nem lehet;

17. Mint a muzeumi bizottság előadója:

a) őrzi a bizottság üléséről szóló jegyzőkönyveket;

b) szerkeszti a bizottság évi jelentéseit s esetleg egyéb kiadványait.

c) Gondoskodik azon tudományos vagy ismeretterjesztő művek megbírálásáról, amelyek kiadását a muzeumi bizottság támogatni óhajtja s végzi az ezek kiadása körüli teendőket

18. Felveszi vagy elbocsátja a teremőröket a muzeumi bizottságtól meghatározott számban és díjazás mellett.

19. Ha az igazgató hivatalának ellátásában bármi okból akadályozva van, helyettese az állandó muzeumi őr. Teendőinek egyrésze ellátásával a polgármester a tiszteletbeli muzeumiőrök egyikét is megbízhatja a muzeumi bizottság meghallgatása mellett. Ha az igazgató akadályoztatása hat hétnél hosszabb időre terjed; ezt a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének be kell jelenteni.

21. §.

A rendszeresített állásban levő muzeumi őr az igazgató mindenkor helyettese s mindaddig míg az igazgatói hivatal inkább tiszteletbeli, mint fizetett tisztség marad, vagy amíg másik muzeumi őri állást szervezhet a város közönsége, tartozik az igazgató köteleseinek is egy részét teljesíteni.

Muzeumőri tisztekből folyó dolgai ezek:

1. Az igazgató ellenőrzése mellett önállóan kezeli a gyűjteménytárakat és azokra a 17. §-ban meghatározott felelősség terhe mellett felügyel.

2. Gondoskodik a gyűjteménytárak leltárának elkészítéséről, a gyűjtemény tárgyainak feldolgozásáról, megőrzéséről és elhelyezéséről.

3. Rendszerint vezeti a régészeti ásatásokat és a vidéken való néprajzi gyűjtéseket.

4. Jegyzője a muzeumi bizottságnak; vezeti a muzeum igazgató könyvét s végzi a levelezéseket és kiadványozásokat.

5. Kezelése és felügyelete alatt áll a muzeum fényképező készüléke; a muzeum használatára vagy érdekében eszközölt felvételekről jelentéssel tartozik.

6. Előterjesztéseit és indítványait az igazgatóval közli.

Az igazgató hatáskörébe osztott teendők közül pedig ez idő szerint egészen a muzeumőrre bízottak a 20. §. 3., 5., 14. a) b) 17. a) b) pontjai alatt felsorolt teendők, joga van a muzeum számára érkezett ajándéktárgyakat is elfogadni vagy visszautasítani; valamint kisebb összegek erejéig bevásárlásokat eszközölni. Köteles azonban az igazgatónak ezekről jelentést tenni.

Akadályoztatása esetében helyettesítéséről a muzeumi bizottság előterjesztésére a polgármester intézkedik.

22. §.

A tiszteletdíj nélkül alkalmazott tiszteletbeli muzeumi őrök a muzeum egyik vagy másik gyűjteménytárának, vagy a gyűjteménytárak valamelyik csoportjának kezelését, gondozását vállalják magukra, a 17. §-ban meghatározott felelősség terhe mellett. A 21. §. 2. pontjában foglalt teendők rájuk nézve is kötelezők.

Ásatás vezetésével vagy vidéki néprajzi gyűjtéssel az igazgató őket is megbízhatja.

23. §.

A muzeumi szolga az igazgató, illetve a muzeumi őr rendelkezése alatt áll s utasításait mindenben követni tartozik. A szolga dolga főként a muzeum helyiségeinek és szekrényeinek tisztántartása s a gyűjtemények kezelésénél felmerülő munkálatok körül való segédkezés. Ezenkívül a muzeumi épület házmesteri teendőit is végzi.

A teremőrök a muzeumi szolgálával együtt látogatási napokon a termekben felvigyáznak a jó rend megtartására.

A muzeumi személyzet díjazása.

24. §.

1. A muzeumi igazgató és tiszteletbeli muzeumiőrök díjazásban nem részesülnek *

2. A rendszeresített állásban levő muzeumiőr 2000 kor. törzsfizetést és 500 kor. lakbért [vagy természetben való lakást élvez. A muzeumiőr törzsfizetéséből a Muzeumok Orsz. Főfelügyelősége 1906. jul. 31-én kelt 579. sz. leirata értelmében 800 koronát (nyolcszáz) a régészeti és néprajzi gyűjtemények gyarapítására engedélyezett államsegély terhére a város házipénztárának évenként megtérít. Amennyiben a törvényhatósági közgyűlés a város tisztviselői és alkalmazottai javára a korpótlék rendszerét életbe léptetni fogja, a szabályszerű korpótlék a muzeumi őrt is megilleti.

3. A muzeumi szolga javadalma 600 kor. évi fizetés, természetben lakás és 200 kor. ruha átalány.

A korpótlék a muzeumszolgát is megilleti.

4. A teremőrök napi béreit a körülményekhez képest esetről-esetre a muzeumi bizottság határozza meg.

25. §.

A muzeum tisztviselői és szolgálja azt a munkakört töltik be, melyet számukra az ügyviteli szabályok, illetve az igazgató jelölnek ki.

A hivatalos órákhoz kötött muzeumiőr, szolga és teremőrök a megszabott hivatalos órák alatt csak az igazgató engedélyével távozhatnak. Betegség vagy egyéb elháríthatatlan akadály okozta elmaradásukat kötelesek az igazgatónál lehetőleg a hivatalos órákat megelőzőleg igazolni.

26. §.

Muzeumigazgató, muzeumiőr és tiszteletbeli őrök, valamint a szolga kiküldetések alkalmával a városi szervezeti szabályzatban megállapított napidíjra csak abban az esetben tarthatnak igényt, ha e kiküldetések költségei a város házipénztárából járó muzeumi segély terhére számolhatók el. A szállás és fuvardíj megtérítése is megilleti őket. Ellenben akár a város külső határterületén, akár azon túl, a vidéken teljesített olyan régészeti ásatások és néprajzi gyűjtések alkalmával, amelyeknek költségeit állami segélyből viseli a muzeum, a vasuti és egyéb fuvarozási kiadásokon kívül, napidíjat nem, hanem csak a legelkerülhetetlenebb ellátási és elszállásolási költségeket számíthatják fel**, amelyek azonban semmi esetre sem haladhatják meg annak a napidíjnak a mértékét, amely más-különben megilletné őket.

27. §.

A muzeumiőr szabadságidejére nézve a törvényhatósági szervezeti szabályzat az irányadó (XX. rész 236. §.) Részére az igazgató 3 napig terjedhető szabadságot adhat. A tiszteletdíj nélkül alkalmazott igazgató egy hétnél tovább terjedő távollétét közvetlenül, a tiszteletbeli muzeumi őrök pedig az igazgató útján jelentik a muzeumi bizottságnak.

Vagyonossági ügyek.

28. §.

A muzeum felszereléséről, nemkülönben az egyes gyűjteménytárak tárgyairól leltárak készítették, amelyek-

* A Főfelügyelőségi szabályzat-minta a muzeumi igazgató tiszteletdíját, hetenkinti 1 óráért évenként legfeljebb 88 kor.-ban állapítja meg.

** A Főfelügyelőség utasítása államsegélyek elszámolásáról.

nek egy példányát a muzeum őrzi, másik két példányát pedig a muzeumi Bizottsághoz kell bemutatni. (A város közgyűlése és a Főfelügyelőség részére.) Ezeket a leltárakat minden évben pótleltárakkal kell kiegészíteni, amelyek ugyancsak három példányban készülnek, egyik a muzeum őrizetében marad, másik kettő pedig további eljárás végett a muzeumi Bizottsághoz beterjesztendő.

29. §.

Az államsegélyből beszerzett vagy az államtól ajándékba, vagy letétbe kapott gyűjtemény tárgyakból külön leltár s illetve ennek kiegészítéseként évenként külön pótleltár vezetendő és mindég 3—3 példányban, melyeknek egyikét a muzeum őrzi, másik kettőjét a muzeumi Bizottság a városi közgyűlés és a Főfelügyelőséghez terjeszti fel.

30. §.

A 28. és 29. §-okban megjelölt leltárak, illetve pótleltárak alkotják a vagyoni ellenőrzés alapjait. Alaki kelleikről, valamint arról, hogy az egyes osztályokra vonatkozó részeit mely muzeumi tisztviselők tartoznak elkészíteni és őrizni, — az ügyviteli szabályok intézkednek.

31. §.

A muzeum céljaira szolgáló összegek (6. §. a), e) pontok) a városi pénztárban, illetőleg a számvevőség által, egyéb összegektől elkülönítve kezelendők.

A muzeum jövedelmeiről és kiadásairól rendes költségvetés és zárószámadás készítendő, amelyek a muzeum vagyonáról szerkesztett leltárakkal együtt, mint a városi házi költségvetések és zárószámadások önálló függeléki, azokkal együttesen tárgyalandók és felülvizsgálat céljából a törvényhatóságtól évenként a m. kir. belügyminiszterhez felterjesztendő, valamint tudomásvétel végett a Muzeumok és Könyvtárak orsz. Főfelügyelőségének bemutatandók.

Az állami segélyek a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége közvetlen rendelkezése alatt állanak; a városi pénztárban külön nyilvántartás mellett kezelendők és róluk a számadások az év leteltével jóváhagyás végett a megfelelő leltárak, illetve pótleltárakkal együtt a Főfelügyelőség elé terjesztendő.

32. §.

A muzeumnak a 6. §-ban megállapított jövedelmei közül az évi kiadások fedezésére felhasználhatók:

- a) az alapítványok kamatai;
- b) a 6. §. a), d), e) pontjai alatt meghatározott jövedelmek egész összegükben;
- c) a 6. §. c) pontja alatt megjelöltek, amennyiben pénz adományok szintén egész összegükben;
- d) az államsegély (6. §. f.) felhasználása tekintetében a Muzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége ad utasítást.

Az évenként felhasználható jövedelmek egész összege minden évben négy negyed részre osztandó és ezen négy negyedekből valósággal csak három negyedrészt lehet az évi kiadások fedezésére fordítani. Az összeg egy negyedrésze tőkésítendő abból a célból, hogy esetleges nagyobb értékű leletek ebből a tőkésített összegből megvásárolhatók legyenek. Ez az évenként tőkésítendő egy negyed rész a „gyűjtemények vásárlására szolgáló alap” címet viseli s hogy rendeltetésének megfelelhessen, az összeg nagyságához képest, az első öt, esetleg tíz évben fel nem használható, azontul azonban a szükség mérvéhez képest elköltethető.

33. §.

A városi pénztár a 20. § 6. pontjában meghatározott összegeket a muzeum igazgatójának tanácsi utalványozásra közvetlenül a muzeum igazgatójának; a 13. §. 13. a) pontjában meghatározott összegeket pedig a tanács utalványozása alapján (nagyobb költséggel járó felszerelési és összes külső fentartási munkák költségeit) közvetlenül a szállítóknak fizeti ki.

A muzeum használata.

34. §.

A muzeum gyűjteménytárainak anyaga, amennyiben az kiállítható a következő módok mellett bocsáttatik a közönség rendelkezésére:

1. A muzeum összes gyűjteménytárai, — a könyvtár kivételével, hetenként legalább kétszer és pedig vasárnap délelőtt és szombaton d. u. 3—3 óra hosszáig ingyen megtekinthetők.

2. A rendes látogatási időken kívül a hivatalos órák ideje alatt a könyvtárat kivéve, minden osztályt — megnyithatnak a muzeum örök, főként egyes vagy csoportos vidéki látogatók előtt, amennyiben a folyó munkák ezzel késedelmet nem szenvednek.*

3. Iskolák növendékei, tanáraik vezetése alatt a rendes nyitási napokon kívül is megtekinthetik a muzeumot, de csak abban az esetben, ha az iskola igazgatója a látogatást a muzeum igazgatójának avagy helyettesének előlegesen bejelenti és arra tőle engedélyt kap.

4. Szakkutatók a gyűjteménytárakat az ügyviteli-szabályokban foglalt korlátozások mellett ingyen tanulmányozhatják.

5. A ruhatár használatáért díj fizetendő, melynek összegét a muzeumi bizottság határozza meg. A ruhatári pénz a házmesteri teendőkkel megbízott muzeumi szolgálalmazására fordítandó.

6. Festmények, szobrok másolására az engedélyt az igazgató adja meg.

36 §.

A kiállításra nem kerülő anyag kellő gondozás mellett akként raktározandó el, hogy tudományos használatra bármikor hozzáférhető legyen. Ezt az anyagot csak szakkutatók tanulmányozhatják.

37. §.

A muzeumban őrzött tárgyak a muzeum helyiségeiből általában el nem távolíthatók, s az összes anyag használata csakis a muzeum helyiségében engedhető meg.

Külső használatra a könyvtárból egyes munkák, vagy a többi gyűjteménytárból egyes muzeumtárgyak csupán kivételes esetekben az igazgató engedélye alapján és felelősége mellett adhatók ki és azokról kiállítandó elismervényekben, amelyeket az igazgató, illetve a muzeum őrre őriz meg; a kikölcsönző tartozik a kölcsönvett darab épségéért teljes anyagi és erkölcsi felelőséget vállalni és magát úgy a netaláni rongálásokért, mint a tárgy elvesztéséért megfelelő pénzbeli kártérítésére kötelezni.

Kéziratok és oklevelek csupán tudományos intézetekben való használatra, az illető intézet igazgatóságának írásbeli megkeresésére kölcsönözhető ki. Hírlapok és folyóiratok külső használatra ki nem kölcsönözhető.

A muzeum értékes ritkaságainál és oly tárgyaknál, melyeknek épségét a kölcsönvevés veszélyezteteti, kikölcsönzésnek még kivételes esetekben sem lehet helye.

Gipszöntvények és galvánmásolatok készítésének joga egyedül az intézetet illeti meg. Ezt a jogot azonban a muzeumi Bizottság az igazgató javaslatára, megfelelő anyagi kárpótlás mellett bizonyos időre szerződés útján a muzeumon kívül álló vállalkozókra vagy intézetekre átruházhatja. Ez az átruházás a gyűjteménytárak egyes darabjaira külön is megtörténhetik.

A gyűjteménytárak anyagának kettős vagy többes példányai el is adhatók megcsereértékül is felhasználhatók, azonban úgy az eladás, mint a csere csak a törvényhatósági Bizottság jóváhagyása mellett eszközölhető és éppen ezért minden egyes esetben köteles az igazgató a tervbe vett eladás vagy csere felől a muzeumi bizottság határozatát kikérni; a muzeumi Bizottság pedig az ilyen tárgyakra vonatkozó határozatát a Tanács útján a törvényhatósági Bizottsághoz beterjeszteni.

* A Főfelügyelőség szabályzat-mintája az ilyen látogatásokat belépődíjhoz köti.

A muzeum anyagának kiállítási célokra való átengedése felett a muzeumi Bizottság javaslata alapján, mely csak az igazgató meghallgatása mellett jöhet létre, a városi Tanács, esetleg a Közgyűlés határoz.

A letéteményezett anyag kikölcsönzésére, vagy kiállítási célokra való átengedésére, — amennyiben a letéteményező kikötései e tárgyban másként nem intézkednek, — a muzeum igazgató előterjesztésére a muzeumi Bizottság javaslata alapján a városi Tanács adja meg az engedélyt.

Harc a gulyabeli jószágok bilyogozása körül.

Debrecen sz. kir. város gazdasági bizottságának 1906 november hó 4 ikén tartott ülésében Szentesi János bizottsági tag azt panaszolta, hogy a gulyabeli jószágok legutóbbi bélyegezésénél nem a debreceni gazdaközönség tulajdonát képező D. G. (debreceni gazdaközönség), hanem D. V. (Debrecen város) bélyegzőjét használták. Ez okból a bizottság sérelmesnek tartván ezen eljárást, megkereste a városi Tanácsot, hogy jövőben a gulyajószágok D. G. bélyegzővel láttassanak el.

A városi tanács 1907 március 14-én tartott ülésében tárgyalta ezen panaszt és arra a következő

Végzést

hozta:

Minthogy az ugynevezett törzsgulya 1880-ik évben közgyűlési határozattal a Tiszaármentesítő pénztár terhére létesített, amely Tiszaármentesítő pénztár alapját alig 50,000 forint kölcsön képezte, amely 50,000 frt a város tulajdonát levő Hortobágy pusztából kihalattatni és bérbeadni szándékolt 2000 hold föld haszonbéréből s illetve az annak megváltásából évenként befolyt mintegy 6000 forint, továbbá a hortobágyi téli tegeltetésből bevett körülbelül évenként 3000 forint jövedelemből és szintén a házipénztár által abba évenként befizetett 1000 forinttal, évenként tehát összesen körülbelül 10,000 forinttal, tehát voltaképpen kivétel nélkül a házipénztár jövedelméből alapított és tartott fenn, s így a város tulajdonát képezi, — a törzsgulya is másnak, mint a város közönségének tulajdona nem lehet és így a hortobágyi gazdaságé sem és pedig annyival kevésbé, mert ilyen jogi személy mint a hortobágyi gazdaság voltaképpen nem is létezik.

Miből kifolyólag a hortobágyi intéző bizottságnak azon kérelme, hogy a jószágoknak megjelölésére, mint a gazdaságnak tulajdonjogát kitüntető D. G. bélyegzője használtassék, az eredetileg is használt D. V. helyett nem teljesítetik.

Miből kifolyólag utasítatik Udvarhelyi Géza tb. tanácsnok, városgazda, hogy a törzsgulyabeli jószágok megjelölésére ezután mindig a D. V. bélyegzőt használja.

Miről a hortobágyi intéző bizottság és Udvarhelyi Géza tb. tanácsnok, városgazda jegyzőkönyvi kivonaton értesítettnek.

Kelt Debrecen sz. kir. város tanácsának 1907 márc. hó 14-én tartott üléséből. Király Gyula, tanácsnok. Kiadh. Kovács József, polgármester.

Ezen tanácsi határozatot a gazdasági bizottság megfellebbezte a következőkben:

Tekintetes Városi Tanács!

Alulírottak, mint a hortobágyi intéző bizottság kiküldöttei a tek. városi Tanácsnak 15,067—1906. sz. végzését, mely a bizottságnak a f. évi április hó 7-én tartott gyűlésén terjesztett elő és tárgyalatott, összes legeltetésre jogosult gazdatársaink nevében immár 27 éves jogainkra nézve sérelmesnek jelentjük ki és az ellen az intéző bizottságnak fenti gyűlésén hozott határozata értelmében tisztelettel felelbezzünk, még pedig a következő indokok alapján:

A tek. városi Tanács azon felfogásával szemben, mintha a városi pénztártól 1878-ban felvett s a Tiszaármentesítő pénztár alapját képező 50,000 forint kölcsöntöke minden terhe és haszna voltaképpen a házipénztárt illeti: mindenekelőtt hivatkozunk az 1878 ik évben kelt 20—117. sz. közgyűlési belügyminiszterileg jóváhagyott határozatra.

E határozat világosan intézkedik az iránt, hogy a Tiszaármentesítő társulat által a Hortobágy pusztán kivett 52,106 frt 36 kr. kifizetésére vétessék fel a hortobágyi pusztán legeltetésre jogosított gazdaközönség nevében és terhére a házi pénztárból 8%-ot kamatozó 50,000 frt kölcsöntöke eredeti számítással 10 évi időtartamra, — de ha úgy kívántatnék, a 10 éven túl is — míg a kérdéses kölcsönösszeg egészben le nem törlesztetik. A kölcsön biztosítási, illetve törlesztési alapjául rendeli továbbá a közgyűlési határozat:

1. a város által 10 éven át évenként fizetendő 1000 frtot, miután a hortobágyi pusztának egy része a város házipénztára javára jövedelmez; 2. a gazdaközönség teherviselésének megkönnyítése céljából a gazdaközönség nevében és javára haszonbérbe kiadni tervezett 2000 hold hortobágyi legelő után járó évi 6000 frt bérösszeget, ugyancsak 10 éven át; 3. a hortobágyi téli legelő kiadásából ez idő alatt évenként befolyandó 3000 frtot. Ezen alapot kifejezetten a jószágtartó gazdaközönség, illetve a Tiszaármentesítő pénztár rendelkezésére bocsátandók voltak a kölcsön törlesztése végett, a gazdaközönség és nem a házipénztár javára rendeltettek. És pedig annyival is inkább, mert a 2-od sorban említett évi 6000 frt épen a gazdaközönség készbefizetéséből gyűlt össze, amennyiben a fenti rendelkezést a városi bizottsági közgyűlésnek 1878-ban kelt 42—913. sz. határozata akként módosította, hogy a tervbe vett 2000 hold föld nem adatik ki, hanem a helyett elrendeli, hogy ugyancsak 10 évi időtartam alatt minden jószágtartó gazda, minden a hortobágyi legelőre kihajtott számos marha után köteles évenként 50, illetve 10 forintot befizetni a Tiszaármentesítő pénztárba.

Utalva még ugyancsak 1878-ban kelt 86—1802. sz. közgyűlési határozatban foglalt kijelentésekre és módosításra, a következőkben érintett rendelkezések csak még világosabbá teszik, hogy mi felel meg a legrégebbi időtől fogva fenálló s változást nem szenvedhető tényleges és valóságos viszonyoknak.

A már említett 1878. évi 20—117. sz. közgyűlési határozat nevezetesen elrendeli továbbá azt, hogy a kölcsönből legeltetésre jogosítottak nevében alkottassék egy külön egyedül, azok tulajdonát képező Tiszaármentesítő pénztár. A törlesztési alapra vonatkozólag pedig: „ha a kölcsön a 10 éven belől a kijelölt alaphoz letörlesztetik, a felesleg az alakulandó Tiszaármentesítő pénztár javára fog fordíttatni. Minden a Tiszaármentesítő pénztárra vonatkozó későbbi határozat egészen a tek. városi Tanács kérdéses végzéséig legkisebb visszavonás nélkül, őszinte jogelismeréssel egybehangzik azon legrégebbi rendelkezésekkel.

A tek. városi Tanács felfogása pedig az előadottak alapján nemcsak a pénztár tulajdonát, hanem annak mindjárt keletkezését illetőleg is egyenes ellentétben áll a közokiratokban megörökített tényekkel, mert a Tiszaármentesítő pénztár ezek szerint nem a városi házipénztárt, hanem a jószágtartó, a hortobágyi pusztán legeltetésre jogosított gazdaközönséget illeti, s a tanácsi végzésben felsorolt felelet nem az 50,000 forintos kölcsön előteremtésére, hanem annak éppen visszatörlesztésére szolgál.

Az 1880-ik évben létesített törzsgulya tulajdonjoga, melynek alapítására a Tiszaármentesítő pénztár feleslege használtatott fel, a fentebbiekből önként következik, mindamelllett idézzük az egyenesen erről rendelkező 1880. 23—840. sz. belügyminiszterileg jóváhagyott közgyűlési határozatot az egyhangulag elfogadott javaslat szavai szerint: »A szarvasmarha nemesítés előmozdítása tekintetéből, egy egyedül a jószágtartó közönség illetve, legeltetésre jogosultak tulajdonát képező törzsgulya állíttassék fel. E törzsgulya felállítására 10,000 frt-ba kerülend, mely összegnek előállítására szolgál a legeltetésre jogosítottak tulajdonát képező Tiszaármentesítő pénztárban ezen idő szerint létező 12,000-et meghaladó pénztári maradvány«.

Semmi ezt a kételyeket már jobban ki nem zárható eredeti tulajdonjogot soha meg nem szakította, meg nem zavarta.

A tanácsi végzés utolsó indokoka az, hogy »ilyen jogi személy mint a hortobágyi gazdaközönség, voltaképpen nem is létezik«. Erre nézve megjegyezzük, hogy a a hortobágyi pusztán legeltetési joggal bíró gazdaközönség, mint ilyen, közbirtokosság«. Hogy pedig a közbirtokosság mennyiben jogi személy és mennyiben nem, az a tudomány dolga s az a feletti vitatkozást annyival is inkább feleslegesnek tartjuk, mert a gyakorlatban nagyon is létezik és annak igazolására ne menjünk messzebb a jelen esetről, amelyben azt senki 26 éven át kétségbe nem vonta.

Megemlítjük még, hogy a mult 1906. évi bilyogozásról mi az 1880. 23—840 számú közgyűlési határozattal a törzsgulyához rendelt két felügyelő gazda minőségében a régi szabályszerű rend ellenére nem értesítettünk, azon meg nem jelenhettünk s így történt a bilyogozásnak az 1905. évi szaporulaton minden jog, alap nélküli elferdítése. A folyó évi április 13-án megejtett bilyogozásnál megjelentünk és ujlag tiltakoztunk a városi bilyogozó vas használatára ellen, amire aztán a mult évi szaporulathoz 14 borjut a régi D. G. (debreceni gazdaközönség) bilyogozó vasával jegyezték meg, míg a többi 17 darabot minden tiltakozásunk dacára, közbelépő felső utasításra D. V. jeggyel látták el.

Előadott indokaink alapján tisztelettel kérjük a tek. városi tanácsot, hogy felebbezésünket a városi bizottsági közgyűlés elé terjesztene méltóztatásukkal, helyezze hatályon kívül a tek. városi bizottsági közgyűlés a tanácsi 15,067-1906. sz. sérelmes végzést, s mondja ki határozatilag, a bilyogozó vas használatának pusztán tényével a város a fentemlített borjúkra tulajdonjogot nem szerzett, mert nem is szerezhette, hanem ellenkezőleg azok is a törzsgulya jogos tulajdonosát a jószág tartó, a hortobágyi pusztán legeltetésre jogosult gazdaközönséget illetik s jövőre is csak a valódi tulajdonjogot kitüntető D. G. bilyogozó használható a törzsgulya szaporulatának megjegyzésénél.

Kelt Debreczenben, 1907. évi április hó 14.

Tisztelettel:

Szentessi János.

Polgári Bálint.

Pusztán annyit jegyzünk meg a fenti felebbezésre, hogy az nem dönti meg a városi tanács álláspontját és éppen azért azt hiszük, hogy a bizottsági közgyűlés hozzájárul a városi Tanács javaslatához, illetőleg a város házipénztárának érdekét megóvni kívánó végzését helyben hagyja.

A Gyáriparosok szövetségének évi jelentése.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége jövő vasárnap, április 21-én, délelőtt 11 órakor tartja idei rendes közgyűlését. Az ez alkalommal előterjesztendő terjedelmes évi jelentést, melyet most küldött szét a Szövetség irodája, a következőképpen ismertetjük:

Bevezetésben megemlékezik a jelentés arról, hogy a Szövetség most tölti be fennállásának ötödik évét. Nem azért jelzi ezt, hogy jubileumot üljön, hanem csak hogy le-tűzze az öt év mérőföld mutatóját, utját, irányát és haladását A Szövetségnek mozgalmas éve volt az 1906-iki. Közgazdasági életünk nagy kérdései mellett számtalan kisebb-nagyobb ügyben kellett állást foglalnia és közbelépnie, amelyek mind egy pontban találkoznak, abban, hogy nem elméleti formában fordulnak meg, hanem mindnyájan a való munkásélet darabjai. Mindegyiket a forrongó élet magavetette fel és mindegyiken átvillant a magyar iparnak élet-ösztöne. Nemcsak egymást világítja meg felsorolásuk, hanem kellő bepillantást enged közgazdasági életünknek szövetségébe. Bizonyynal igazabb képet nyújt ez a sok élő tény és elevenbevágó kérdés, mintsem a dagályos szölamokon nyargaló divatos általánosítás, mely nálunk nem egyszer még az ipari dolgoság ellen is gyanút s ellenszenvet tudott széthinteni. Ez a jelentés világosan megmutatja, hogy a Szövetségnek mindennap megújuló munkája lenyulik nemzeti és gazdasági életünk legmélyebb rétegéig.

A múlt év eseményeinek ismertetése során a jelentés az alkotmány nélküli állapotnak az iparra gyakorolt hatásáról szól. Alkotmányos rendünk megzavarását — úgy mond — mint a seismograf a földrengést, ipari életünk s ebben a szövetség is hajszálpontossággal megérezte. A válság legnehezebb napjaiban, a múlt év április 1-én tartott közgyűlésén szögezte le a Szövetség elnöke az ipar álláspontját e szavakkal: „A magyar ipar áll és bukik a magyar állammal. Annak köszöni létét és fejlődését egy a magyar állam önállóságának fejlődésével. Senki sem tarthatja tehát azt az aggodalmat tulzottnak, hogy a mostani kormány, amely a végrehajtó hatalmat parlamentáris ellenőrzés nélkül gyakorolja, a közvéleményre, a nemzetre nem támaszkodhat, alig lesz képes Ausztria nyomásának ellenállni, amikor e feladatra alkotmányos időkben, alkotmányos kormányok sem voltak mindig elég erősek“.

Éppen ily leplezetlenül jelölte meg a Szövetség az új alkotmányos kormány előtt azt, hogy az alkotmányosság

helyreállítását közgazdasági regenerációkra, gazdasági önállóságunk elkészítésére kell felhasználnunk. Kimondta nyíltan, hogy nagymérvű, rendszeres iparfejlesztésre, nagyszabású beruházásokra van szükségünk. Féltreérthetetlenül utalt arra, hogy Ausztriával való viszonyunk törvényes rendezése, a kivándorlás megcsökkentése, iparfejlesztésünk s kivitelünk nagyszabású felkarolása által kell a kormánynak sürgősen hozzájárnia ama nagy alkotáshoz, melyek hivatottak szunnyadó gazdasági erőnket életre ébreszteni.

Az ujonnan megindult törvényhozási munkásságnak néhány eseményéről beszámolva, kiemeli a jelentés a tények egymásutánjából egy közös s félreérthetetlen tanulságot. Ez a tanulság azt mondja, hogy mentől több ideje marad a közvéleménynek saját bajainak kiérzésére, annál öntudatosabban fogja követelni mély gazdasági veszedelmeink erőteljes gyógyítását. Az 1906-iki esztendő, mely páratlan termost adott gazdáinknak, mely az ipari munka és megfeszített törekvés sok ágazatában lendítést jelentett: maga ez az év oly mélységeit tárta fel egy-egy társadalmi szakadéknak, melyekbe szédülve hullhat belé becsületes iparkodásunk. Amint rendületlen hittel vitatta a Szövetség azt, hogy közjogunk biztosítékai a magyar iparnak is fundamentumai; úgy vallja nyíltan azt is, hogy az alkotmányos rendet közgazdaságunk s iparunk megerősítésére kell felhasználni, még pedig alkotmányunk jövője érdekében is. Ezért is pártusák, vagy éppen személyeskedések helyett, örökké egy helyben forgó költségvetési viták és provizóriumok helyett, ipari szerves közgazdasági alkotásokat vár a magyar iparosság a törvényhozástól s azt a mély meggyőződését tolmácsolja, hogy politikai életünk s különösen törvényhozásunk, ha másként cselekszenek, elvesztik a valódi élettel való összeköttetésüket.

Szól ezután a jelentés a múlt esztendő vámkérdéseiről. 1906 március elején egész Középeurópában elhelyezkedett az új vámrendszer, melyet előbb nálunk törvényes alap nélkül léptettek életbe, majd ideiglenesen törvény jött létre, mely számolt a kényszerítő viszonyok nyomásával. Természetesen nem ingathatta meg még a vis major sem a Szövetség abbéli irányzatát, melyet az autonóm vámtarifa ügyében 1903-ban a kormányhoz benyújtott Emlékirata e következő tételben foglalt egybe: „Végcélunk nem lehet más, mint a közgazdasági önállóság“.

Ezt a célt szolgálta a Szövetség a magyar autonóm vámtarifának előkészítésével. E cél érdekében dolgozott s állott készenlétben az egész év folyamán, mihelyt Ausztriával az új kiegyezési tárgyalások megindultak. Hogy mennyire őrt kellett állni a várdán: legjobban bizonyítja malmaink védelmére s majd a közös ipari szállítások ügyében indult fellépése a Szövetségnek.

Ezután ismerteti a jelentés a keleti államokkal folytatott kereskedelmi tárgyalások ügyét és a Szövetségnek a vámkérdések körül kifejtett működését. Majd rátér az új iparfejlesztési törvény megalkotásának dolgára, amelyet a Szövetség megalakítása óta sürgetett s amelynek létrejötteléhez a Szövetség bő anyagot szolgáltatott. Nagy részletességgel ismerteti ezután a jelentés a Szövetségnek a meglevő ipar védelme, a hazai piacnak a magyar termelés számára való biztosítása és közlekedési bajaink orvoslása körül folytatott harcát, a közlekedés és az adóügy terén az év folyamán kifejtett tevékenységét. Ugyancsak nagyérdekű fejezetekben történik megemlékezés a következtvámok ügyéről, a mértékhitel-ítés reformjáról, a korlátolt felelősségű kereskedelmi társaságokról, a Szövetség által elkészített és az igazságügyi és kereskedelmi minisztériumok képviselő-

lőink részvételével most tárgyalás alatt levő törvényjavaslat dolgáról, az egyes gyártási szakok szervezéséről, a Szövetség által a többi magyar érdekképviselettel karöltve rendezett bukaresti kiállításról, a munkásbiztosítás kérdéséről, a munkáslakások ügyének megéréséről, a kivándorlás, a fogyasztási adók és különösen a szeszadó, a kartell, szóval minden oly kérdésről, amely az ipart közelről vagy távolabbról érdekli. Végül következnek a Szövetség ügykezeléséről szóló adatok, amelyek közül megemlítendőnek tartjuk azt, hogy a Szövetségnek taglétszáma öt évi fennállása alatt megkétszereződött, amennyiben az alakuláskor kimutatott 256 főnyi taglétszámmal szemben az 1906. év végén 542 tagja volt a Szövetségnek.

A jelentést, mely ugyyszólván egész gazdasági életünknek hű tükrét adja s mely több mint száz oldalnyi terjedelmével megbecsülhetetlen közgazdasági forrásmunkát képez, az érdeklődőknek díjmentesen küldi meg a Szövetség irodája.

Meszeljük-e a gyümölcsfákat.

A kertészetben is vannak olyan fontos kérdések, amelyek nagy közgazdasági horderővel, jelentőséggel bírnak s mint ilyenek általánosabb érdeklődésre tarthatnak igényt. Ilyen többek között a gyümölcsfák törzsének bemeszelésének kérdése. Ismeretes, hogy szinte ősidők óta hangoztatják a gyümölcskertészek széles e hazában s egész Európában, de legkiváltképpen odaát Ausztriában és Németországban, hogy októbertől kezdve be kell meszelni a fák derekát, megmentendő azokat a zuzmóktól, mohától, ormányos bogaraktól, petéktől, lárváktól és megymás egyéb kártékony, pusztító féregtől. Olyan erősen begyökeresedett már a meszelés hasznába vetett hit, hogy szinte kísértés számba megy más nézetet vallani. És mégis vannak férfiak, akik gyakorlati tapasztalataik és megfigyeléseik alapján határozottan szembeállanak ezzel a régi nézettel s állítják, »hogy a meszelésnek, mint azt mostanában végezni szokás, kertgazdasági értéke semmi és kivált rovarirtás tekintetében semmi jó haszna sincs és hogy az a rovarirtásnak semmiféle módját és teendőjét nem pótolja«. Ezt a súlyos vádat mondta el és támogatta igazát Jablonowski József m. kir. állami rovar-tani állomás főnöke abban az előadásában, amelyet mult csütörtökön tartott az Országos Magyar Kertészeti Egyesület gyümölcsészeti szakosztályi ülésén. Érdekes tapasztalati adatokkal bizonyította, hogy a meszelés csak fölösleges munkát és kiadást okoz, amely semmiféle haszonnal sincs összekötve. A zuzmók és mohák ellen többet használ a tiszta vízzel való alapos lemosás és a kaparóval való lekaparás, mint bármely vastag meszes anyaggal való bemeszelés. Ez utóbbi nem egy esetben ártalmas is, mert részben megvédi az áttelelő lárvákat, férgeket a megfagyástól, az eső, hó hatásától, részben pedig megnehezíti némely bajnak, mint p. o. a vértetűnek könnyű, azonnali felismerését.

Rendre kimutatta előadásában, mennyire nem megbízható mindazokban az esetekben, amelyekben a könyvek a fák bemeszelését ajánlják. Az almaeszély — *Rhynchites* Bachus — a hajtástörő eszelény — *Rh. conicus* — és egyéb hosszufejű kárttevő ellen nem nyújt védelmet. A *Geometra pomonaria*, vagyis *Biston pomonarius* tavaszi araszoló ellen sem nyújthat védelmet, mert ez az araszoló, amikor meszelünk, nincs a fán, amikor pedig nősténye a fa derekán felmászik, már nincsen rajta a meszes réteg. A petéket és lárvákat sem teszi tönkre, mert ezeknek épenséggel nem árt.

A gyapjas pille tojásfoltjaiban levő petékhez sem hatol be a méz s nem öli meg azokat s a bemeszelt folt tojásainak 99-99 százaléka okvetlenül ki fog kelni.

Az apró, kagylós paizstetükről is kimutatta, hogy azoknak kemény kergét és az éveken át egymás hátán felhalmozódó test tömegén a mézsej maróhatása nem juthat a paizstetvek élő testéig. Ezekkel szemben sokkal többet ér a lekapartatás és a fertőzött részeknek petróleum-

emulsióval való lemosása. Az almamoly telelő hernyójának meg épenséggel javára szolgál a mézsej, amely sűrű szöveten át nem hatolhat, hanem még megvédi s alatta biztosabban telel át. Jablonowski ily módon sorra kimutatta a kártékony állatok életmódjának ismertetésével, hogy milyen hatástalan a meszelés és előadásának végeredményében oda jutott, hogy »sohase meszeljünk, hanem inkább a rovarok ellen való helyes védekezésre fektessük a súlyt«. Az érdekes előadás után eszmecsere fejlődött ki, amelyben Schilberszky Károly, Angyal Dezső, Korponay Kornél Nagy-Bánya), Endrész Lőrinc (Hatvan), dr. Fischer Samu (Nógrád-Verőce), Bergmann Mihály (Nagymaros), Sándor Zsigmond (Dabas), Antal Géza (Pápa) vettek részt és még számosan a vidékről jött gyümölcsstermelő tagok, akik az ország különböző részéből jöttek meghallgatni az érdekes és a gyümölcsstermesztésre nagyfontosságú előadást.

A muzeumi bizottság ülése.

A városi muzeumi bizottság f. hónap 18-án ülést tartott Oláh Károly elnöklésével. A bizottság először tárgyalás alá vette a lapunk maiszámában közzétett szervezeti szabályzatot, melyet további eljárás végett a városi Tanácsnak bemutatja.

Ezután Komlóssy Arthurnak a Csokonai-kör alelnökének a következő beadványát mutatták be:

Tekintetes Muzeumi bizottság!

Méliusz Juhász Péter, Debrecen első püspöke és a többi körülette nyugvó egyházi és világi jelesek sírhelyének felkutatása és emlékeinek megőrzése céljából általam még a kilencvenes évek elején megindított mozgalom azon időben igen nagy érdeklődést keltett és egész kis irodalom fejlődött ki e téren s úgy Méliusznak arcképe, előbb saját tulajdonát képezett lakóháza, most az egyház tulajdonát tevő püspöki lakház és több idevonatkozó képek úgy a protestáns lap melléklete gyanánt, mint a Debr. Képes Kalendárium illusztrációként napvilágot láttak.

A Cegléd-Kossuth-utcai temető előtt fekvő nagy dombot két ízben is szemle alá vettük és megállapítottuk, hogy annak kellő közepén, mint ahogy az azon korbeli krónikás feljegyzésekből kivehető, a földbe süllyedt szarkofág nem lehet más, mint a Méliusz Péter sírköve. Ettől feljebb mintegy öt méterrel a már elpusztult kis fa árnyában volt a Komáromi Csipkés György sírköve, míg a másik oldalon a Szombathy-Vörösmarty sírkő.

A tiszántuli egyházkerület, a debreceni ev. ref. egyház és a nemes város által kérelmem folytán adományozott 100—100 forint együtt (300 frt) 600 korona tőkéje, amennyiben annak csupán kamatai használtattak fel részben, a kezelésem alatt álló takarékpénztári könyvecskében — maradvány kamataival együtt — máig teljes egészében meg van s azt nem is engedtem soha akár a Csokonai-kör, akár más egyesület pénztárába beolvasztatni, mert azt tisztán ezen fentemlített határozott célokra kértem és kaptam az említett három illusztris testülettől és annak ezen kifizetett célokat kell szolgálni a jövőben is!

Miután azonban az ember halandó és lassanként az emlékek is mindinkább enyészetbe vesznek el, amint a városi muzeum megalakult, azonnal arra gondoltam, hogy ezen ügyet összes irataival, eddigi adataival és a kezelésem alatt álló tőkével együtt, mint legilletékesebbnek: a városi muzeumnak adom át, hogy folytassa a megkezdett munkát és fejezze is be, hajtsa végre úgy a sírhelyek felásatását, mint a további teendőket is.

Ugyanezért tisztelettel kérem a tekintetes muzeumegyletet, miszerint kebeléből 3 tagot oly megbízással sziveskedjék kiküldeni, hogy tőlem az eddigi irásokat és takarékpénztári könyvecskét átvevén, a munkálatokat folytassa s az ásatásokat még ez év folyamán kezdesse meg.

Egy kis helyszín-vázlatot tájékozás végett előlegesen csatolok s vagyok a tekintetes muzeumegyletnek

Debrecen, 1907 április 17.

alázatos szolgálója:

Komlóssy Arthur,

a Csokonai-kör alelnöke.

A bizottság a beadványban foglaltakat tudomásul vette, a 600 korona tőkének és kamatainak átvételére egy bizottságot küldött ki, A bizottság tagjai: Komlóssy Arthur, Löfkovits Arthur és Zoltai Lajos. Akik is megbíztak a további teendőkkal.

Hirek.

— Rendkívüli közgyűlés. Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hónap 26-ikán délután 3 órakor *rendkívüli közgyűlést* tart. Ez alkalommal öt szabályrendelet tervezet kerül tárgyalásra, továbbá egyéb tárgyak is napirendre kerülnek. A tárgysorozatot a tanács most állítja össze.

— **A pécsi kiállítás.** Pécsről írja tudósítónk: A pécsi országos kiállítás előkészületein több mint 1000 munkás-kéz szorgoskodik. A kiállítás területén ma már teljes pompájában bontakozik ki a tündérváros izléses pavillonjaival, amelyeken dominál a magyar stíl és a modern építő technika. Pécs idegenforgalma máris nagy mértékben emelkedett és a lakások nagy tömege várja az érkezőket, kiknek kényelmes elhelyezéséről bőven gondoskodott a kiállítás végrehajtó bizottsága. A kiállítási tárgyak beküldése már ezen a héten, április 20-án kezdődik és azért sietve dolgoznak a pavillonok belső díszítésének befejezésén, hogy a kiállítási tárgyak elhelyezését semmi se zavarja. Az ország közönségét meg fogják lepni a kiállítás méretei, mert magyar vidéki város ilyen nagyarányú kiállítás rendezésére még gondolni sem mert. A kiállítás költségei meghaladják a másfél millió koronát, amelynek jó részét áldozatkész gazdák, iparosok, az állam, a város és magánosok is önzetlenül bocsátottak a kiállítási bizottság rendelkezésére. Ujabban Eszterházy Miklós herceg is 10,000 koronát küldött adományként a kiállítás céljaira. A kiállítás megnyitása okvetlenül május 15 én lesz a fővédő, Frigyes királyi herceg és Izabella kir. hercegnő jelenlétében, akik a megnyitási programját már legközelebb át is küldik a kiállítás végrehajtó bizottságához. A pünkösdi kongresszusokat és sportünnepeket tömeges látogatások fogják követni, amelyeknek sorában első lesz a bosznák-hercegovinai kereskedők pécsi látogatása, akik százötvenen jönnek ide. Szerbiából is nagyobb látogató társaságot jeleztek és a londoni magyar-osztrák iparkamara is ide akarja hozni az angol kereskedőket, mert a következő évek egyikére Londonban magyar kiállítást terveznek. A mohács—pécsi vasut a kiállítás tartamára 50 százalékos menetdíjmérséklést engedelmzett, a legközelebbi napokban pedig küldöttség keresi föl a kereskedelmt minisztert, hogy a m. á. v. vonalain menetdíjkezdvezményt adjon.

— **A Magyarország vármegyei és Városai országos monográfiát a régi kiadótól átvette az Országos Monográfia-Társaság, amely most alakult.** A szerkesztőség a régi marad és élén ezentul is Borovszky Samu dr. főszerkesztő, a Magy. Tud. Akadémia tagja áll. Az Országos Monográfia-Társaság legközelebb, Virter Ferenc szerkesztésében, Hont vármegye kötetét adja ki, melynek keretébe a kihalt Koháry hercegi család története és Selmechánya város régi kulturájának ismertetése illeszkedik.

— **A földmívelésügyi miniszter a madárvédelemről.** Köztudomásu, hogy a különböző rovarok mezőgazdasági terményeinkben évenként milyen óriási nagy kárt okoznak, sok esetben a gazda egész évi fáradságának eredményét teszik tönkre. A rovarkárkorlátozásának egyik eszköze a madárvédelem, amelynek érdekében Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, fölhívta figyelmüket arra, hogy a madárvédelemről szóló törvény rendelkezéseit betartsák és e mellett társadalmi téren is hassanak oda, hogy a hasznos madarak szaporodása előmozdittassék.

— **Tolna vármegye törvényhatósági bizottsága, mint Szekszárdról jelentik, ma tartotta Apponyi Béla gróf főispán elnöklésével rendes-hónapi közgyűlését.** A közgyűlés 58 szavazattal 51 ellenében elfogadta Szabó Károly országos képviselő indítványát, mely szerint Tolna megye törvényhatósági bizottsága föliratot intéz a kormányhoz az önálló nemzeti banknak 1910-ig, az önálló vámterületnek 1917-ben és az önálló fogyasztási adórendszernek 1918-ban leendő létesítése, illetőleg életbeléptetése iránt. Somogy megye körlevelére nagy lelkesedéssel Perczel Dezső és néhány hívéből álló csoport ellenére elhatározták, hogy a kormányt föliratban üdvözlük és teljes bizalommal vannak iránta, hogy Magyarország érdekét a most folyó kiegyezési küzdelemben meg fogja védeni.

— **Erdősítési jutalmak.** A földmívelésügyi miniszter kopár és vizmosásos és futóhomokos területen foganatosított közgazdasági jelentőségű erdősítésekre hat nagy, hat elsőrendű és 6 másodrendű jutalmat tűz ki és pedig két 1000—1000 koronás, két 800 koronás és két 600 koronás

nagy jutalmat, három 500, három 400, három 300 és három 200 koronás jutalmat. Jutalmat azok kapnak, akik közérdekű erdősítéseket államsegítség nélkül végeztek, elsőrendű jutalomban pedig csak azokat részesítik, kik egy tagban legalább 25 holdat erdősítettek. A jutalmakat a földmívelésügyi minisztérium a most megkezdett erdősítésért öt év elteltével 1912 ben ítéli oda. Az ez év tavaszán megkezdett erdősítéseket július hónap végéig, az őszi erdősítéseket december 25-ig az illetékes hatóságoknál kell bejelenteni.

— **A József főherceg szanatórium egyesület csütörtökön igazgatósági ülést tartott, amelyen főleg a József-Szanatórium megnyitásával kapcsolatban lévő ügyeket tárgyalták le.** Örvendetes tudomásul szolgált, hogy száz betegre a szanatórium fölépült és az első beteg május 4-én bevonul. A szanatórium ünnepies megnyitását akkorra tervezik, amikor a száz beteg már elfoglalta helyét. Köszönetet mondott a közgyűlés a kereskedelmi miniszternek a vasuti kitérő állomás, a földmívelésügyi miniszternek a parkirozáshoz szükséges csemeték és a könyvtár, ugyancsak a muzeumok orsz. tanácsának egy ezer koronás könyvtár engedélyezéseért. Köszönetet mondott az igazgató-tanács Ruffy Pálnének, aki a kápolna-berendezések ajándékozása körül járt közbe. A tagok ez évben kétezerrel szaporodtak, az egyesület vagyona pedig 30,000 koronával. Kimondotta a tanács, hogy a szanatórium ingyenes helyeire a szanatóriumi bizottságok által ajánlt betegeket veszi föl. Kassa város óhajához képest, tekintettel az ottani kövezési és csatornázási munkálatokra, a közgyűlést jövőre tartják meg Kassán. Az idei közgyűlés a szanatórium megnyitásával egyidejűleg Gyulán lesz.

— **A legöregebb mérnök.** Hihetetlennek látszik és megis igaz, hogy még él egyike azoknak a férfiaknak, akik Stephenson Györgytől, a vasut megteremtőjétől tanulták a mérnöki tudományt és akik az első mozdonyok, a híres The Rocket-nek építésénél segítségére voltak. Atkinson Tamásnak hívják a szédítő fejlődésen átment vasuti közlekedésnek ezt az eleven történelmét és most London külvárosának, Battersen-nek egyik kis házában éli a napjait. Már felnőtt ember volt, mikor Stephenson az első gőzerejű vasutat megépítette Stockton és Darlington között. Ma kilencvenhat éves és mind máig ép elmével és nagy érdeklődéssel kísérté a vasut fejlődését. Legutóbb az angol mérnökök egyesülete elhatározta, hogy nagyobb adományt gyűjt és ezzel teszi kényelmesebbé a veterán mérnök helyzetét.

— **A terményhamisítások ellenőrzése.** A földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a gazdasági egyesületekhez, amelyben fölhívja, hogy tagjaikat figyelmeztessék, miszerint műtrágya, vetőmag, abrakakarmány vásárlásánál vegyenek szabályszerű mintát és küldjék be a vegy- vagy magvizsgáló állomásnak, a tejtermelő gazdákat pedig arra figyelmeztessék, hogy a mezőgazdasági termékek hamisításáról szóló törvény hatása alá tartozó terményeik eladásánál ezek hamisítatlanságát kellően biztosítsák.

— **A nagyerdei körut.** A városi tanács tudvalevőleg utasította a mézőnői hivatalt, hogy miután a belügyminisztérium helyben hagyta a nagyerdei körut építését, kezdjen a munkához. A mérnöki hivatal most azt jelenti, hogy az előhaladott idő miatt a munkát most már meg nem kezdheti, hanem azon nézetének ad kifejezést, hogy az ősszel kezdessék meg a földmunka, a kövezés pedig halasztassék a tavaszra. A tanács legközelebb fogja ezen ügyet tárgyalni.

— **Pénztár átadás.** A város házipénztárában vizsgálat volt, mely alkalommal Fráter József ellenőr — miután betegségéből felépült — átvette hivatalát.

— **Kinevezés.** Harsányi Gusztáv kir. törvényszéki bírót Ó Felsege a kassai kir. ítélőtáblához bírónak nevezte ki. A kinevezett táblabíró nagy tudásával részolgált az előmenetelre s bár távozását fájjaljuk, kineveztetésén szívből örvendük.

— **Névszerinti szavazások.** A folyó évi április 26. dik napjára kitűzött rendkívül közgyűlésen a következő névszerinti szavazások fognak megtörténni: 1. A város tulajdonát képező Könyök-utca 7. és 9. számú telkek elidegenítése felett első ízben. 2. Az özv. Berger Jenőné tulajdonát képező, a Széchenyi utca végén a külső vásártér és a tócsókert felé vezető ut sarkán fekvő két darab telkének megszerzése felett első ízben. Debrecen, 1907 április hó 16. án. Kovács József, polgármester.

— **Elvi jelentőségű határozat.** Az a körülmény, hogy valaki a községi választók névjegyzékébe felvéve nincsen, az illetőt községi előjáróvá való megválaszthatóságától meg nem fosztja. (M. kir. közig. bíróság 3426—1906. K. szám) Ő Felsége a király nevében a magyar kir. közigazgatási bíróság Cs. Lőrinc Cs. községi lakos megválasztott községi bírónak — Cs. községben 1905. évi dec. hó 29. én megtartott bíróválasztás tárgyában — Z. vármegye törvényhatósági bizottsága által 1906. évi május 14. én 486. jkv. szám alatt hozott s a bíróválasztást megsemmisítő határozat elleni panaszát 1906. évi július hó 17. napján tartott nyilvános ülésében az 1896: XXVI. törvény-cikk 28. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítélte: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt adva, Z. vármegye a törvényhatósági bizottságának panaszolt határozatát hatályon kívül helyezi s az 1905. évi december hó 29. én Cs. községben megtartott tisztújítás során bíróvá megválasztott Cs. Lőrinc választását érvényre emeli. Indokok: Z. vármegye törvényhatósági bizottsága panaszolt határozatával az 1905. évi dec. hó 29. én Cs. községben megtartott bíróválasztást — melynek során Cs. Lőrinc panaszos lett egyhangulag megválasztott községi bíróvá kijelentve — azért semmisítette meg, mert panaszos az 1905. évi községi választók névjegyzékébe felvéve nem volt s így az 1886: XXII. törvény-cikk 73. § a szerint megválasztható sem volt. Mint-hogy a bírósághoz fölterjesztett tárgyratokból kitűnik, hogy panaszos bíróvá történt kijelöltetésének és megválasztásának idején az 1886: XXII. törvény-cikk 36. § ában foglalt mindazon kellékek birtokában volt, melyek őt a választók névjegyzékébe való felvételre jogosítják, nevezetesen, mint községi lakos és ingatlan birtokos a községben két éven tul állami adót fizetett, minthogy bíróvá való megválaszthatóságának az 1886: XXII. törvény-cikk 73. §-ában foglalt kellékeit sem nélkülözte; s minthogy azon körülmény, hogy a községi választók névjegyzékébe szabályszerűen felvéve nem volt, — arra való tekintettel, hogy választói jogosultsága minden kétségen felül fennállott, sőt a községi képviselőtestület tagjává is meg volt választható, megválasztásának törvényes akadályát nem képezhetette: az adott körülmények között Z. vármegye törvényhatósági bizottsága felhozott indokai alapján a kérdéses bíróválasztást meg nem semmisíthette. Ezért a törvényhatósági bizottság határozata ellen beadott panasznak helyt adni s a megsemmisített választást a bíróságnak érvényre kellett emelni.

— **A nagyerdei gyógyfürdő.** Hányan vannak városunkban is, akik elmenni hidegviz kurára messze idegenbe, tengerpénzt áldozva, holott a hidegvizgyógymódot ép úgy használhatnák a Nagyerdőn, hol a vizgyógymód minden modern eszköze, a fürdőbélő elismert szak-tudománya, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbélő Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern higiénia minden eszközével oly és olcsó áron kuráltathatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógycélokra, hőmérsék-, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknel eredménnyel alkalmazhatjuk. Általában a vizgyógymód edzőleg, éltetőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az ideg rendszernek kedvező befolyásoltatása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvizgyógymód alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyarapszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőket felélenkíti és a lassan működő szerveket felfrissíti. Eredménnyel alkalmazható tehát a vizgyógymód és annak különféle alakja. 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléseknél. 2. Erősödési és edzési

szempontból, a légzőszerveknek hurutos állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység-, sápkór-, kövérség-, köszvény-, görvélykór- és cukorvizelésnél. 4. Gyomor-, bél- és májbetegségeknel. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértolulás- és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinel, a neurastheniánál, ennek sokoldalú jelenségeinel, a mint: fejförccs, szédülés, fejnnyomás, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségnel, görcsös és hűdéses állapotoknál. — A nagyerdei hidegvizgyógyintézet modern és czélszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha vize fölötté alkalmas tényezők a vizkurának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendőket, az árak mérsékeltek. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5—8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig Kiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyerdei hidegvizgyógyintézetben

Felhívás.

A katonai és honvédképző és nevelőintézetbe felvétel végett leendő pályázatra. A m. kir. honvédelmi miniszter megküldötte a városi tanácshoz a katonatiszti árva fiúk és leányok nevelőintézetében, a katonai reáliskolákban, a két katonai akadémiákban, valamint a soproni honvéd főreáliskolába, a fiumei haditengerészeti akadémiába és a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában a jövő 1907—1908. ik tanévre betöltendő magán, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése céljából a „Pályázati hirdetményeket”. A városi tanács a hirdetményeket az elemi iskolák felügyeletével megbízott felekezeti hatóságokhoz megküldötte, — helybeli köépiskolák (ev. ref. és róm kath. főgimnázium, állami főreáliskola és felső kereskedelmi iskola) igazgatóságai pedig, — azokkal a m. kir. honvédelmi miniszter ur által közvetlenül elláttattak. A jelzett helyeken tehát a hirdetmények megtekinthetők. Egyidejűleg a Tanács intézkedett az iránt is, hogy a pályázati hirdetmények a városházánál (katonai és illetőségi ügyosztálynak az emeleten a 19. sz. a. levő hivatalos helyiségében) naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők legyenek, hol ugy a pályázók, mint a szülők (gyámok) minden irányban nyerhetnek utbaigazítást és felvilágosítást. A hadsereg nevelő- és képzőintézeteiben, valamint a honvéd főreáliskolában és Ludovika akadémiában a pályázati véghatáridő folyó évi május hó 15., a fiumei haditengerészeti akadémiába július hó 31., tehát a szükséges okmányok most már haladéktalanul beszerzendők. Végül kiemeltetik, hogy debreceni illetőségű ifjak részére 1 városi és 2 Andaházy Szilágyi Mihály-féle teljesen ingyenes alapítványi hely áll a soproni honvéd főreáliskolában rendelkezésre, melynek elnyerése céljából a kellőleg felszerelt kérvények folyó évi május hó 15. ik napjának d. u. 5 óráig adandók be a tanács iktatóba (városház, földszint) Később beadott, vagy hiányosan felszerelt kérvények vissza utasítatnak. Egyben közli a városi tanács, hogy a hadapród iskolákra vonatkozó hirdetmények még nem érkeztek le, annak idején a közönség ezekről is értesítettetni fog. A városi tanácstól.

4255/4680—1907. szám.

Árverési hirdetmény.

A Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Deák Ferenc utca 14. sz. ház utáni 1 hold 922 négyszögöl területű ondódi föld f. 1907. évi április hó 24. én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében 1300 korona kikiáltási ár mellett nyilvános árverésen el fog adatni.

Fölhivatnak a venni szándékozók, hogy a mondott időben és helyen jelenjenek meg, megemlítvén, hogy az árverési feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Bánompénzül a kikiáltási árnak 10% -a lesz az árverezők részéről leteendő.

Debrecen, 1907 április 4.

A városi tanács.

A város

1906. évi zárószámadása.

Roncsik Lajos főszámvevő tegnap terjesztette elő az 1906. évi zárószámadásról szóló jelentését, mely így hangzik:

1174.
1907. sz.

Tekintetes Tanács!

A város háztartásának városi kezelés alatt álló alapítványoknak 1906. évi zárószámadását és a vagyonszerű mérleget további törvényes eljárás végett tisztelettel bemutatom.

A házi-, illetve háztartási pénztárnál	2.633,477 kor. 96 fill.
rendes bevétellel szemben a rendes kiadás	2.479,802 kor. 92 fill.
vagyis a bevételi többlet	153,675 kor. 04 fill.
Az	1.409,947 kor. 99 fill.
rendkívüli bevétellel szemben rendkívüli kiadás	1.545,529 kor. 89 „
így bevételi keveslet	135,581 kor. 90 fill.
Az átmeneti	40,358 kor. 99 fill.
bevétellel szemben a kiadás	49,627 kor. 94 „
így bevételi keveslet	9,268 kor. 95 fill.
Ha a fenti számadatok bevételi többlet összegéből	153,675 kor. 04 „
a bevételi kevesletek együttes összegét	144,850 kor. 85 „
levonjuk, kapjuk a vagyonszerű mérlegben kitüntetett pénztári maradványt.	8,824 kor. 19 fill.

A beterjesztett számadásból kitűnik:

1. hogy az előirányzati bevételi összegeknél a végeredményt tekintve több folyt be;
2. hogy az előirányzati kiadási összegeknél — szintén a végeredményt tekintve — megtakarítás történt;
3. hogy a vagyonszerű értékében nem csökkent, sőt szaporodott: ami bizonyosága annak, hogy a felelős vagyonszerű kezelő hatóság a vagyonszerű kezelésénél a kellő gondosság szemellett tartásával járt el.

Tisztelettel lévén

Debrecen, 1907. évi április hó 10.

Roncsik Lajos,
főszámvevő.